

מקלט "הרדיו העממי" VE301

אברהם אמיר 4X4FW

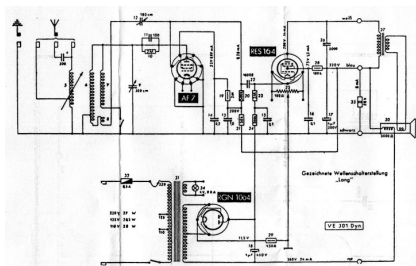
עם עליית המפלגה הנאצית לשלטון בגרמניה ב-1933, הוחלט כי האמצעי היעיל ביותר להפצת התעמולה הנאצית הוא שידורי רדיו בתחנות שנשלטו ע"י הנאצים. בתקופה זו, מספר מקלטי הרדיו בגרמניה היה מועט והיה ברשותם של משפחות עשירות בלבד.

כדי לאפשר לכל משפחה גרמנית רכישת מקלט רדיו במחיר נמוך מאוד, הוחלט על תכנון וייצור "מקלט רדיו עממי". המקלט סומן כדגם VE301 והאותיות VE הן קיצור של VolksEmpfänger שפירושו מקלט רדיו עממי. המספר 301 מסמן את תאריך עלייתו של היטלר לשלטון 30.01.1933. רעיון דומה הוביל לייצורה ההמוני של מכונת הפולקסווגן.

למרות שב-1933 רוב מקלטי הרדיו היו מסוג "סופר-הטרודין", הוחלט לתכנן מקלט מסוג TRF, עם 3 שפופרות בלבד. המקלט כלל שפופרת יישור לספק הכוח, שפופרת הגברה לתדר רדיו ושפופרת הגברה לשמע. יש סברה שהסיבה הנוספת לתכנון מקלט פשוט עם כושר קליטה ירוד, הוא הגבלת טווח הקליטה לתחנות הגרמניות והגבלת כושר הקליטה של תחנות רדיו מארצות זרות.

מחירו של המקלט היה 75 מרק, הנמוך מאוד בהשוואה למחיר מקלט סופר-הטרודין רגיל בשנות השלושים.

תחום הגלים הוגבל לגלים ארוכים (350-150 קה"ץ) וגלים בינוניים (1700-550 קה"ץ). קליטת תחנות רדיו בגלים קצרים הייתה אסורה בגרמניה הנאצית ומי שנתפס נענש באופן חמור. (חובבות הרדיו נאסרה לחלוטין מ-1933 ורק חברי מפלגה נאצית, וגם לא כולם, קיבלו רישיון חובבים-KF)

המעגל החשמלי של דגם VE301Dyn

מקלט דגם VE301W

מקלטי VE301 יוצרו משנת 1933 עד 1944 בכמויות עצומות ע"י יצרנים רבים בגרמניה, בהתאם לתכנון שהוכתב ע"י המשטר. במשך הזמן נוצרו גרסאות שונות שכללו את הדגם הנפוץ VE301W אשר פעל ברשת החשמל ודגמים שפעלו עם סוללות.

המתח הגבוה לשפופרת מגבר השמע, הוזן דרך סליל הרמקול בעל עכבת גבוהה. זאת כדי לחסוך את שנאי השמע במוצא המגבר. האיכות של הצליל עם הרמקול הזה הייתה ירודה ובשנות הארבעים איכות הצליל שופרה עם יצור גרסאות VE301Dyn עם רמקול דינמי ושנאי צימוד.

מקלט עממי זול נוסף הופץ ע"י המשטר הנאצי שכונה DKE – Deutscher Kleinempfänger (מקלט גרמני קטן). מחירו היה נמוך ביותר - 38 מרק בלבד.

מקלט VE301 יוצר בעיה אצל אספני הרדיו בעולם. הרגישות לנושא מונעת חלק מהאספנים לכלול אותו באוסף. מצד שני, אספני רדיו בעלי תודעה להיסטוריה הכללית ובמיוחד להיסטוריה של הרדיו, הוסיפו את המקלט לאוסף שלהם. מספר אספנים תיעדו את ההיסטוריה שלו באתר הבית שלהם.